

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาอรรถาภิธานสารสนเทศศาสตร์ด้านการบริการสารสนเทศ
The Development of Information Science Thesaurus
with Specific Focus on Information Services

โดย

รองศาสตราจารย์กฤติกา จิวาลักษณ์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนรัตนโกสินทร์สมโภช 200 ปี

ประจำปี 2558

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง การพัฒนาอรรถาภิธานสารสนเทศศาสตร์ด้านการบริการสารสนเทศ
The Development of Information Science Thesaurus with Specific Focus on
Information Services

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์กฤติกา จิวลักษณ์

ปีที่แล้วเสร็จ 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอรรถาภิธานสารสนเทศศาสตร์ด้านการบริการสารสนเทศ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ **ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ ตำราภาษาไทยจำนวน 210 ชื่อเรื่อง บทความทางวิชาการภาษาไทย จำนวน 225 บทความ ตั้งแต่ พ.ศ. 2548-2560 และหนังสืออ้างอิงภาษาไทยจำนวน 5 ชื่อเรื่อง และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกที่ร่วมพิจารณาตรวจอรรถาภิธาน **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ แบบบันทึกข้อมูลที่ใช้ในการรวบรวมคำศัพท์ และการสนทนากลุ่มซึ่งครอบคลุมประเด็นหลักๆ คือ การคัดเลือกคำศัพท์ที่สอดคล้องและครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาด้านการบริการสารสนเทศ ความถูกต้องของการวิเคราะห์คำศัพท์ และการจัดลำดับชั้นคำศัพท์ **วิเคราะห์ข้อมูล** โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกข้อมูลมาวิเคราะห์หาความถี่โดยการนับจำนวนของคำศัพท์ที่ปรากฏในแต่ละความสัมพันธ์ (USE, UF, BT, NT, RT ฯลฯ)

ผลการวิจัยพบว่า มีคำศัพท์ที่ปรากฏในแต่ละความสัมพันธ์ รวมทั้งสิ้น 481 คำ จำแนกเป็นศัพท์หลักจำนวน 85 คำ คำศัพท์ที่มีความหมายกว้างกว่าศัพท์หลัก (broader term -- BT) จำนวน 83 คำ คำศัพท์ที่มีความหมายแคบกว่าศัพท์หลัก (narrower term -- NT) จำนวน 121 คำ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศัพท์หลัก (related term -- RT) จำนวน 192 คำ คำศัพท์ที่ไม่ใช่เป็นศัพท์หลัก แต่เป็นการโยงมาจากศัพท์หลัก (used for -- UF) จำนวน 48 คำ และคำศัพท์ที่กำหนดให้เป็นศัพท์หลักซึ่งเป็นการโยงไปยังศัพท์หลัก (USE) จำนวน 35 คำ

คำสำคัญ อรรถาภิธาน ธิซอร์ส บริการสารสนเทศ สารสนเทศศาสตร์

Title: The Development of Information Science Thesaurus with Specific Focus on Information Services

Researcher: Krittika Jiwuluk, Associate Professor

Year: 2019

Abstract

The purpose of this study was to develop the information science thesaurus with specific focus on information services. This research applied both quantitative and qualitative research methods. The research sampling consisted of selected 210 titles of Thai textbooks, 225 articles from 2005 to 2017 and 5 reference books related to information services. The research instrument were (1) vocabulary collecting form, and (2) group of internal and external experts discussions about vocabulary selection, accuracy of vocabulary analysis and arrangement. Data analysis was done by counting frequency of terms appearance and their relations (USE, UF, BT, NT, RT, etc.).

It was found that there were 481 vocabularies in each of the categories, 85 terms for main vocabularies, 83 terms for broader term (BT), 121 terms for narrower term (NT), 192 terms for related term (RT). There were 48 terms for used for term (UF) that were not used as the main term and 35 terms for *USE* which link to the main term.

Keywords: Thesaurus, Information Services, Information Science